

зробити висновок, що для співучасті необхідна взаємна обізнаність виконавця та інших співучасників про їхні спільні дії у вчиненні злочину.

Співучасть є доволі складним явищем в кримінальному праві вона є однією із форм злочинної діяльності і у майбутньому буде предметом для дослідження багатьма науковцями.

Список використаних джерел

1. Кримінальний кодекс України : станом на 1 вересня 2015р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – Київ : Паливода А.В., 2015. – 212 с.
2. Кримінальне право України: Загальна частина: Підруч. для студ. вищ. навч. закладів освіти / За ред. професорів М.І. Бажанова, В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – Київ-Харків.: Юрінком Інтер-Право, 2008. – 416 с.
3. Голіна В.В Кримінологія. Загальна та Особлива частини: Підручник / І.М. Даньшин, В.В. Голіна, М.Ю. Валуйська та ін.; за заг. ред. В.В. Голіни. – 2-ге вид. перероб. і доп. – Х.: Право, 2009. – 288 с.

Шустур Євгеній Олексійович

студент III курсу, 304 групи

Навчально-наукового юридичного

*Інституту Національного авіаційного
університету*

Науковий керівник – асистент

Циганій Світлана Олексіївна

Кафедра кримінального права

і процесу Навчально-наукового

*юридичного інституту Національного
авіаційного університету*

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОЗБОЮ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА ФЕДЕРАТИВНОЇ РЕСПУБЛІКИ НІМЕЧЧИНИ

Актуальність даної теми полягає в тому, що серед усіх корисливих насильницьких злочинів проти власності найбільш небезпечними і такими, що заслуговують особливої уваги є розбій, під час якого потерпілі позбавляються багатьох своїх матеріальних цінностей, що супроводжується псуванням або знищенням майна. Усі ці обставини викликають, підвищений резонанс і сприяють загостренню соціальної напруженості у суспільстві.

Під поняттям «розбій» у Кримінальному кодексі України (ст. 187) розуміється напад з метою заволодіння чужим майном, поєднаний із насильством, небезпечним для життя чи здоров'я особи, яка зазнала нападу, або з погрозою спричинення такого насильства [1]. В контексті цього складу злочину Пленум Верховного суду України дає таке

роз'яснення терміну «небезпечно для життя чи здоров'я насильство» як умисне заподіяння потерпілому легкого тілесного ушкодження, що спричинило короткочасний розлад здоров'я або незначну втрату працездатності, середньої тяжкості або тяжке тілесне ушкодження, а також інші насильницькі дії, які не призвели до вказаних наслідків, але були небезпечними для життя чи здоров'я в момент їх вчинення [2]

У §249 Кримінального кодексу Федеративної Республіки Німеччини (далі – КК ФРН) під розбоєм розуміються застосування насильства або погрози такого застосування, яка створює небезпеку для здоров'я або життя людини з метою протиправного вилучення чужої рухомої речі для себе або третьої особи [3, с. 303]. КК ФРН називає обов'язкові ознаки розбою: заволодіння чужою річчю, насильство, небезпечно для життя та здоров'я, або погроза застосування такого насильства. Крім цього, КК ФРН як обов'язкову ознаку називає предмет – чужа річ. Але кримінальний закон Німеччини не розкриває ступінь насильства, що застосовується при вчиненні розбою. Таким чином, склад розбою за КК ФРН об'єднує по суті діяння, які в нашому законодавстві розділяються і визначаються як грабїж і розбій. З огляду на це бачимо, що поняття «розбою» за законодавством обох держав (України та ФРН) не мають суттєвої різниці. Відмінності можна спостерігати у кваліфікуючих ознаках цього складу злочину. За КК України такими є: вчинення за попередньою змовою групою осіб, поєднаний з проникненням в житло, інше приміщення чи сховище, спрямований на заволодіння майном у великих розмірах або вчинений організованою групою. КК ФРН в свою чергу виділяє такі кваліфікуючі ознаки: виконавець або учасник розбою має при собі зброю або інше небезпечно знаряддя; має при собі будь-яке інше знаряддя або засіб для того, щоб перешкодити іншій особі чинити опір своїми діями; коли особа своїми діями створює небезпеку заподіяння тяжкої шкоди життю чи здоров'ю особи; вчинення розбою бандою чи організованою групою, що створена для вчинення крадіжок та розбою; застосування зброї чи іншого небезпечного знаряддя; при розбою завдано тяжкі тілесні ушкодження. Варто звернути увагу, що законодавець ФРН окремо розмежовує наявність у особи зброї, і застосування зброї – обидва випадки є кваліфікуючими обставинами.

Окремим параграфом у КК ФРН виділяється така обтяжуюча обставина, як вчинення розбою, що потягло за собою смерть потерпілого. При цьому відповідальність за подібне діяння настає навіть у тому випадку, якщо смерть заподіяна з необережності [3], Пленум ВСУ пропонує кваліфікувати тяжкі тілесні ушкодження, що спричинили смерть потерпілого при розбої за сукупністю злочинів за ст. 187 і ч.2 ст. 121 КК України [2]. У кримінальному законодавстві України спеціальної норми яка включала б такі обидві обставини не передбачено.

Як розбій виділяється й такий самостійний злочин, як крадіжка,

«обтяжена насильством» (§ 252 КК ФРН) [1]. КК ФРН передбачає відповідальність для виконавця крадіжки в тому випадку, якщо його застають на місці злочину, і він застосовує проти іншої особи насильство або реально загрожує життю й здоров'ю для утримання у своєму володінні крадених речей. Як відомо, у КК України всі подібні дії охоплюються складом розбою. Законодавчого відображення у КК України такого твердження не має, проте Верховний Суд України роз'яснює дії, розпочаті як крадіжка, але виявлені потерпілим чи іншими особами і, незважаючи на це, продовжені винною особою з метою заволодіння майном, належить кваліфікувати як грабіж, а в разі застосування насильства чи висловлювання погрози його застосування – залежно від характеру насильства чи погрози – як грабіж чи розбій [2].

За результатами дослідження можна дійти висновку, що розбій займає вагоме місце в системі злочинів проти власності як національного законодавства так і законодавства Федеративної Республіки Німеччини. Хоча обов'язкові ознаки цього складу злочину за нормами права обох країн дещо різняться, проте єдиним залишається те, що посягання на основний об'єкт здійснюється шляхом посягання на особу, її життя та здоров'я.

Список використаних джерел

1. Кримінальний Кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
2. Про судову практику у справах про злочини проти власності Постанова ВС України від 06.11.2009 № 10: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0010700-09>
3. Уголовный кодекс Федеративной Республики Германии / науч. ред. и вступ. ст. д-ра юрид. наук, проф. Д. А. Шестакова; предисл. д-ра права Г. Г. Йешека; пер. с нем. Н. С. Рачковой. – СПб.: Юрид. центр Пресс, 2003. – 524 с.